

Hogeschool Utrecht

Bacheloropleiding Leraar / Tolk Nederlandse Gebarentaal en Associate Degree-opleiding Schrijftolk

Beperkte opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In april 2019 is de bestaande hbo-bacheloropleiding Leraar / Tolk Nederlandse Gebarentaal en de bestaande associate degree-opleiding Schrijftolk van Hogeschool Utrecht bezocht door een visitatiepanel van NQA. De associate degree-opleiding is een tweejarige opleiding die in voltijd wordt aangeboden. De bacheloropleiding is een vierjarige opleiding die in voltijd en in deeltijd wordt aangeboden. Het panel beoordeelt beide opleidingen als **positief**.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

Beide opleidingen ontvangen voor standaard 1 het oordeel **voldoet**. De ambitie van de opleidingen is indrukwekkend; beide opleidingen combineren het ontwikkelen van Nederlandse gebarentaalvaardigheden (NGT) met het leren van het vak van leraar, tolk of schrijftolk. De beroepsprofielen van deze unieke opleidingen zijn duidelijk afgestemd met de bijbehorende belangen- en beroepsverenigingen en de beoogde leerresultaten zijn door het werkveld erkend. De uitstroomvariant Leraar NGT kwalificeert tot een tweedegraads onderwijsbevoegdheid in NGT. De uitstroomvariant Tolk NGT en de opleiding tot Schrijftolk leiden tot registratie in het Register Tolken Gebarentaal en Schrijftolken. Het niveau van de associate degree-opleiding is goed onderbouwd en passend voor het beroep van schrijftolk. Het eindniveau van de bacheloropleiding is ook helder onderbouwd en de relaties met de Dublin-descriptoren zijn duidelijk. De opleidingscompetenties zijn relevant voor het beroepenveld en goed uitgewerkt in leerdoelen. De opleidingen bespreken met vertegenwoordigers op een goede wijze de relevante ontwikkelingen in het beroepenveld en de gevolgen van deze ontwikkelingen voor de beoogde leerresultaten. Een explicietere duiding van de beoogde Nederlandse taalvaardigheden zou een passende aanvulling zijn op de beoogde leerresultaten.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Beide opleidingen ontvangen voor standaard 2 het oordeel **voldoet**. De programma's zijn adequaat opgezet om de eindkwalificaties te bereiken en de modulaire opzet ondersteunt de competentiegerichte programma's goed. De opleidingen hebben een duidelijke structuur en kennen een duidelijke inhoudelijke samenhang. De deeltijdvariant van de bacheloropleiding is om praktische redenen zoveel mogelijk gescheiden van de voltijdse variant. De onderwijskundige en inhoudelijke kenmerken sluiten goed aan op de kaders van Hogeschool Utrecht. Studenten krijgen volgens het panel, naast NGT- en beroepsvaardigheden goed inzicht in de dovenscultuur en de dovengemeenschap zodat ze vanuit dit inzicht zich goed kunnen ontwikkelen voor hun beroep. De ontwikkeling van vaardigheden in de moedertaal verdient explicieter aandacht. Vooral voor de tolkopleidingen is dit gewenst. De onderzoeksleerlijn is duidelijk en gestructureerd en ondersteunt goed de ontwikkeling van de onderzoeksvaardigheden. De docenten zijn didactisch en inhoudelijk deskundig. De docenten zijn bevlogen en stimuleren de studenten goed tijdens hun opleiding. De opleidings specifieke voorzieningen, zoals de opnamestudio, talenpractica en schrijftolklokaal zijn van uitstekende kwaliteit en ondersteunen de studenten goed tijdens hun opleiding.

Standaard 3: Toetsing

Beide opleidingen ontvangen voor standaard 3 het oordeel **voldoet**. De toetsing sluit qua vorm en inhoud goed aan bij de te toetsen competenties. De opleidingen hebben een toetsprogramma opgesteld waardoor er een goed overzicht is en er per toets duidelijk de relaties met de leerdoelen en competenties is gelegd. Typerend voor de zorgvuldige toetsing is de toetsing van

het eindniveau op meerdere momenten en aan de hand van meerdere toetsen. Voor een goed overzicht van de afronding gebruiken de opleidingen het programma Onstage zodat studenten en docenten goed overzicht kunnen houden op de stand van zaken. De beoordelingen zijn in beide opleidingen voldoende uitgewerkt. Bij de associate degree-opleiding is het gebruik van beoordelingsmatrixen en formulieren bij de afronding in ontwikkeling. De opleidingen laten zien dat ze goed in staat zijn om verbeteringen door te voeren en dat de borging van de toetskwaliteit voldoet. De examencommissie is goed benaderbaar voor studenten en docenten en vervult haar rol op een goede manier.

Standaard 4: Gerealiseerde eindkwalificaties

Beide opleidingen ontvangen voor standaard 4 het oordeel **voldoet**. De afstudeerprogramma's van beide opleidingen zijn goed ingericht. Ze zijn relevant voor het beroepenveld en adequaat voor het vaststellen van de eindkwalificaties. Uit de afstudeerdossiers van de associate degree-opleiding blijkt dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd en dat afgestudeerden beschikken over de basiskwalificaties van een schrijftolk. De afstudeerdossiers van de bacheloropleiding tonen ook aan dat afgestudeerde studenten startbekwaam zijn voor leraar of tolk NGT. Het beroepenveld is positief over het functioneren van afgestudeerden, ze voldoen aan de basiskwalificaties van de beoogde beroepen. Alumni van de bacheloropleiding geven aan dat het praktijkgerichte onderzoek van de Afronding nuttig is voor de oriëntatie op de beroepspraktijk. Door het praktijkgerichte onderzoek ontwikkelen ze een netwerk in de dovengemeenschap. Het beroepenveld geeft aan dat afgestudeerden van beide opleidingen beschikken over de basiskwalificaties die nodig zijn voor de schrijftolk, leraar NGT of tolk NGT.

Algemene informatie

Opleiding:	B Opleiding tot Leraar Nederlandse Gebarentaal (NGT) / Tolk NGT
Soort opleiding:	Bachelor
Variant:	deeltijd, voltijd
Type onderwijs:	hbo
Studielast:	240
ISAT nummer:	34104
Financiering:	bekostigd
Locatie:	Utrecht
Visitatiegroep:	HBO B Opleiding Dovenstudies (Uniek)

Opleiding:	Ad Schrijftolk
Soort opleiding:	Associate Degree
Variant:	voltijd
Sector:	onderwijs
Studielast:	120
ISAT nummer:	80030
Financiering:	bekostigd
Locatie:	Utrecht

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	7
Schets van de opleidingen	8
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	9
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	12
Standaard 3 Toetsing	17
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	19
Eindoordeel over de opleidingen	22
Sterke punten en verbeterpunten	23
Bijlagen	25
Bijlage 1 Bezoekprogramma 24 april 2019	25
Bijlage 2 Bestudeerde documenten	26

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding tot Leraar / Tolk Nederlandse Gebarentaal (NGT) en van de associate degree-opleiding Schrijftolk van Hogeschool Utrecht. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van Hogeschool Utrecht en in overleg met de opleidingen. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het een overzicht van sterke punten en verbeterpunten voor beide opleidingen. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (november 2018) en het *NQA-protocol 2019 voor de beperkte opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 24 april 2019.

Het visitatiepanel bestond uit:

De heer Prof. dr. O.A. Crasborn (voorzitter, domeindeskundige)

De heer M. Laarman M SEN (onderwijsdeskundige)

De heer T.M. Aarts MBA (domeindeskundige)

Mevrouw C.M.J. van Boven (student-lid)

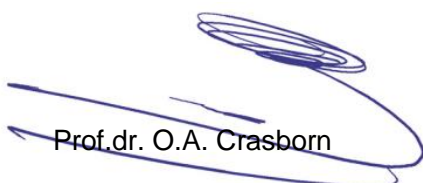
De heer ir. A.B.C. Hoitink, auditor van NQA, trad op als lead-auditor van het panel.

De panelleden hebben vooraf een instructie gekregen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Bij de aanvraag heeft de instelling een Zelfevaluatie-rapport (ZER) aangeboden. Deze voldeed naar vorm en inhoud aan de eisen van het desbetreffende NVAO-beoordelingskader en aan de eisen van het *NQA-protocol 2019*. Het visitatiepanel heeft de ZER bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht; zie bijlage 1 en 2. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

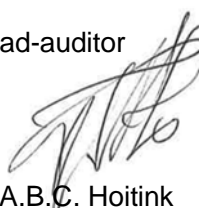
Utrecht, 23 augustus 2019

Panelvoorzitter

Prof.dr. O.A. Crasborn

Lead-auditor

ir. A.B.C. Hoitink

Schets van de opleidingen

De bacheloropleiding Leraar / Tolk NGT en de associate degree-opleiding Schrijftolk worden verzorgd door het Instituut voor Gebaren, Taal & Dovenstudies (IGT&D) van Hogeschool Utrecht. Het IGT&D beoogt de emancipatie en participatie van doven en andere mensen met een auditieve en/of een communicatieve beperking te bevorderen binnen een horende samenleving. Op verzoek van de dovengemeenschap is in 1997 de bacheloropleiding Leraar/ Tolk NGT gestart. Tien jaar daarna is in 2007 de associate degree-opleiding Schrijftolk gestart. Naast deze bachelor en associate degree-opleiding verzorgt het IGT&D een masteropleiding die een eigen accreditatie kent.

Het IGT&D heeft de curricula grotendeels zelf ontwikkeld omdat beide opleidingen uniek zijn in Nederland. Het lectoraat Dovenstudies, dat in 2007 is gestart, vervult hierbij een belangrijke rol. Het lectoraat participeert in internationale projecten en overlegorganen en is onderdeel van het kenniscentrum Sociale Innovatie van de Hogeschool Utrecht. Dit kenniscentrum zet zich in voor een rechtvaardige, veilige en inclusieve maatschappij. Het diploma van de Schrijftolkopleiding en het diploma van de uitstroomvariant Tolk NGT wordt door de overheid vereist voor opname in het Register Tolk Gebarentaal en Schrijftolken (RTGS), een essentieel onderdeel van de tolkvoorziening aan doven en slechthorenden in Nederland.

Het aantal studenten voor beide opleidingen bedraagt ongeveer 350 studenten. Circa 70 studenten volgen de tweejarige associate degree-opleiding tot Schrijftolk en circa 280 de vierjarige bacheloropleiding Leraar / Tolk NGT. Het aantal aanmeldingen is in de afgelopen jaren stabiel geweest. Jaarlijks starten circa 25 studenten met de Schrijftolk opleiding en circa 95 studenten met de bacheloropleiding die vanaf de start bestaat uit twee uitstroomvarianten; Leraar NGT en Tolk NGT. Circa 30 studenten starten in de uitstroomvariant Leraar NGT en 65 in de uitstroomvariant Tolk NGT.

De verwantschap tussen de bachelor- en associate degree-opleiding is groot. De modules van de van de associate degree-opleiding zijn voor ruim vijftig procent gelijk aan de modules uit de eerste twee leerjaren van de bacheloropleiding. Studenten kunnen daarom na afronding van de Schrijftolk opleiding doorstromen in het derde jaar van de uitstroomvariant Tolk NGT van de bacheloropleiding. De profileringsruimte aan het begin van het derde jaar bestaat voor deze studenten uit een speciaal programma van 30 EC om hun NGT- en tolkvaardigheden op het niveau van leerjaar twee van de bacheloropleiding te brengen.

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

Beide opleidingen ontvangen voor deze standaard het oordeel **voldoet**. Het panel is onder de indruk van de ambitie bij beide opleidingen. Beide opleidingen combineren het ontwikkelen van NGT-vaardigheden met het leren van het vak van leraar, tolk of schrijftolk. De beroepsprofielen van deze unieke opleidingen zijn volgens het panel duidelijk afgestemd met de bijbehorende belangen- en beroepsverenigingen. De beoogde leerresultaten zijn door het werkveld erkend. De uitstroomvariant Leraar NGT kwalificeert tot een tweedegraads onderwijsbevoegdheid in NGT. De uitstroomvariant Tolk NGT en de opleiding tot Schrijftolk leiden tot registratie in het Register Tolken Gebarentaal en Schrijftolken. Het panel vindt het niveau van de associate degree-opleiding goed onderbouwd en passend voor het beroep van schrijftolk. Het eindniveau van de bacheloropleiding is ook helder onderbouwd en de relaties met de Dublin-descriptoren zijn duidelijk. De opleidingscompetenties zijn volgens het panel relevant voor het beroepenveld en goed uitgewerkt in leerdoelen. Het panel merkt op dat de opleidingen op meer dan gemiddelde wijze in dialoog is met het beroepenveld over relevante ontwikkelingen en de gevolgen voor de beoogde leerresultaten. Een explicietere duiding van de beoogde Nederlandse taalvaardigheden zou wat het panel betreft een passende aanvulling zijn op de beoogde leerresultaten.

Onderbouwing

Beroepsbeeld Leraar / Tolk NGT en Schrijftolk

De Leraar NGT onderwijst dove en horende mensen in de Nederlandse Gebarentaal. Voor vroegdove mensen is deze taal veelal de eerste taal. De scholing kan plaatsvinden in de thuissituatie, maar ook binnen het dovenonderwijs. De Leraar NGT treedt in dit taalverwervingsproces op als vakdocent. Voor horende mensen zoals ouders, familieleden en vrienden van dove mensen, maar ook dienst/ en hulpverleners speelt de Leraar NGT ook een belangrijke rol. De Leraar NGT geeft les in NGT of in Nederlands ondersteund met Gebaren (NmG). Als onderdeel daarvan biedt de leraar informatie over de maatschappelijke positie en cultuur van doven.

De Tolk NGT levert tolkdiensten in situaties waarin dove/slechthorende en horende mensen met elkaar willen communiceren. Veel dove mensen voeren bij voorkeur gesprekken in een gebarentaal. Gebarentalen ontstaan binnen dovengemeenschappen, waarbij het handalfabet een onderdeel is van de taal. In sommige omstandigheden kiezen dove of slechthorende mensen voor een gebarensysteem zoals NmG; voor sommigen heeft NmG altijd de voorkeur. De Tolk NGT dient bewust te zijn van de diverse groepen en voorkeuren die er bestaan binnen een dovengemeenschap en te zorgen voor een juiste overdracht van de boodschap. Tevens heeft de tolk een signalerende en informerende functie bij een tekort aan kennis over de wederzijdse cultuur, gebruiken en normen.

De schrijftolk maakt in situaties waar wordt gecommuniceerd de gesproken taal leesbaar. Laatdove, plotsdove of slechthorende mensen gebruiken in de communicatie met anderen meestal hun stem maar kunnen het gesprokene niet horen. De schrijftolk typt het gesproken Nederlands van de communicatiepartner(s) op een speciaal toetsenbord (Velotype Pro). De dove of slechthorende kan het gesprokene meelesen op een laptopscherm, tablet of beamerscherm en kan zo communiceren.

Competentieprofiel Leraar / tolk NGT en Schrijftolk

Het panel stelt vast dat het competentieprofiel van de uitstroomvariant Leraar NGT is afgeleid van de zeven SBL-competenties die door de landelijke Stichting Beroepskwaliteit Leraren (SBL) zijn opgesteld. Hierbij heeft de opleiding de SBL-competentie 'vakinhoudelijk & didactisch competent' gesplitst om de kennisbasis en taalbeheersing nader te omschrijven. Studenten die de variant Leraar NGT afronden, beschikken over een tweedegraads onderwijsbevoegdheid.

De opleiding hanteert de deels generieke SBL-competenties ook voor het competentieprofiel van de uitstroomvariant Tolk NGT. Het panel stelt vast dat de uitwerking van de competenties aansluiten bij het beroepsprofiel van de Nederlandse Beroepsvereniging Tolken Gebarentaal (NBTG). Studenten die deze opleiding hebben afgerond kunnen zich inschrijven in het Register Tolken Gebarentaal en Schrijftolken en vervolgens hun beroep als tolk uitoefenen.

Het competentieprofiel van de opleiding tot Schrijftolk bestaat uit dezelfde competenties als voor Tolk NGT. De competentiebeschrijvingen, kwalificaties en indicatoren sluiten aan op het beroepsprofiel van de Nederlandse Schrijftolken Vereniging (NSV). De competentiekaarten van Tolk NGT en Schrijftolk zijn zowel door de NBTG als de NSV van feedback voorzien.

Uit de studiegids van de bacheloropleiding blijkt dat de opleiding drie niveaus hanteert bij de competentieontwikkeling. De niveaus hangen samen met de mate van zelfstandigheid waarmee studenten de taken uitvoeren, de mate van complexiteit van de context en de mate van volledigheid van handelen. De opleiding duidt de niveaus aan met de termen hoofdfase-, afstudeer- en startbekwaam. Na afronding van de propedeuse zijn studenten hoofdfasebekwaam, bij de start van het vierde leerjaar zijn studenten afstudeerbekwaam en na afronding van de opleiding startbekwaam. De tweejarige associate degree-opleiding hanteert twee niveaus; hoofdfase- en startbekwaam.

Het panel constateert dat de competenties van beide opleidingen goed zijn uitgewerkt. De competentiebeschrijvingen met de bijbehorende niveaus en indicatoren per niveau zijn door IGT&D in samenwerking met het lectoraat, andere HU opleidingen en het beroepenveld uitgewerkt. Daarbij zijn de eindkwalificaties van beide opleidingen duidelijk gerelateerd met de Dublin-descriptoren en voldoen de opleidingen aantoonbaar aan de internationale eisen voor associate degree- en bacheloropleidingen. In de competenties is de Nederlandse taalvaardigheid impliciet meegenomen. Wat het panel betreft mag de Nederlandse taalvaardigheid explicieter worden geformuleerd omdat deze vaardigheid naast de NGT-vaardigheden van belang zijn voor de beroepen Leraar / Tolk NGT en Schrijftolk, met name waar het gaat om uitbreiding van vocabulaire, inclusief idiomatische uitdrukkingen, gezegdes en spreekwoorden.

Afstemming met het beroepenveld.

Het panel is ervan overtuigd dat de afstemming met het beroepenveld voldoet. De opleidingen bespreken minimaal twee keer per jaar met de beroepenveldcommissie de ontwikkelingen in het beroepenveld en de ontwikkelingen binnen de opleidingen. De beroepenveldcommissie is voor de opleidingen een belangrijk klankbord waar onderwerpen worden voorgelegd en ideeën worden getoetst. In het afgelopen studiejaar heeft de beroepenveldcommissie een aantal scripties van de bacheloropleiding beoordeeld en kreeg de bacheloropleiding zo een scherper beeld van hun oordeel en verwachtingen ten aanzien van de scripties. Het beroepenveld is volop in beweging en de beroepen wijzigen door technische en maatschappelijke ontwikkelingen. Voorbeelden hiervan zijn het toenemende gebruik van een cochleair implantaat bij dove kinderen en de daaraan gekoppelde onderwijsadviezen aan ouders, of de inzet van tolken en schrijftolken in meer verschillende situaties.

De opleidingen geven aan dat er in het beroepenveld en in de maatschappij meer wensen en ontwikkelingen zijn dan de opleidingen kunnen invullen. Er is een behoefte aan verbreding van de curricula, tegelijkertijd is een goed niveau van NGT-vaardigheden gewenst. De opleidingen zoeken naar een evenwicht. Het IGT&D gaat daarom in de komende jaren de competenties herzien. Hiervoor wordt in het voorjaar van 2019 een klankbordgroep bijeenkomst georganiseerd om van belangenorganisaties feedback op de bestaande competenties en eindkwalificaties te krijgen. Alles overziend vindt het panel de opleidingen uitdagend door de combinatie van het leren van NGT-vaardigheden met het leren van het vak van leraar, tolk of schrijftolk. Het panel is het daarom eens met de opleidingen dat verbreding van de opleidingen vooral mogelijk is binnen de profileringsruimte van de bacheloropleiding. Daarnaast juicht het panel de voorgenomen ontwikkeling van post-bachelor trajecten en nascholing toe.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

Beide opleidingen ontvangen voor deze standaard het oordeel **voldoet**. De programma's zijn adequaat opgezet om de eindkwalificaties te bereiken en de modulaire opzet ondersteunt de competentiegerichte programma's goed. De opleidingen hebben een duidelijke structuur en kennen een duidelijke inhoudelijke samenhang. De deeltijdvariant van de bacheloropleiding is om praktische redenen zoveel mogelijk gescheiden van de voltijdse variant. De onderwijskundige en inhoudelijke kenmerken sluiten goed aan op de kaders van Hogeschool Utrecht. Studenten krijgen volgens het panel, naast NGT- en beroepsvaardigheden goed inzicht in de dovencultuur en de dovengemeenschap zodat ze vanuit dit inzicht zich goed kunnen ontwikkelen voor hun beroep. Expliciet aandacht voor vaardigheden in de moedertaal is vooral bij de tolkopleidingen gewenst. De onderzoeksleerlijn is duidelijk en gestructureerd en ondersteunt goed de ontwikkeling van de onderzoeksvaardigheden. De docenten zijn didactisch en inhoudelijk deskundig. De docenten zijn bevoegen en stimuleren de studenten goed tijdens hun opleiding. De opleidings specifieke voorzieningen, zoals de opnamestudio, talenpractica en schrijftolklokaal zijn volgens het panel van uitstekende kwaliteit en ondersteunen de studenten goed tijdens hun opleiding.

Onderbouwing

Opzet curricula

De competentiegerichte opleidingen zijn modulair opgezet. Een leerjaar is verdeeld in vier periodes van tien weken. Elke periode heeft een studielast van vijftien EC en bestaat uit twee tot drie modules van vijf of tien EC. Onderstaande figuren geven de curricula van beide opleidingen schematisch weer.

Figuur 1 Schematische weergave bacheloropleiding Leraar / Tolk NGT

Propedeuse				Hoofdphase											
Jaar 1				Jaar 2				Jaar 3				Jaar 4			
Periode				Periode				Periode				Periode			
A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
NGT	NGT	NGT	NGT	NGT	NGT	NGT	NGT	Profilings- ruimte	Stage en beroeps- vaardigheden			Stage en beroeps- vaardigheden		Stage en afstuderen	
Oriëntatie op het beroep				Beroepsvaardigheden											
STB				STB				STB				STB			

Figuur 2: Schematische weergave associate degree-opleiding Schrijftolk

Jaar 1				Jaar 2			
Periode				Periode			
A	B	C	D	A	B	C	D
NGT	NGT	NGT	NGT	NGT	NGT	NmG	
Schrijftolkvaardigheden				Stage en beroepsvaardigheden			
Oriëntatie op het beroep							
STB				STB			

De schema's laten zien dat in bijna elke periode van de eerste twee jaren een module NGT wordt aangeboden. In het derde en vierde jaar van de bacheloropleiding is NGT geïntegreerd met de beroepsvaardigheden die behoren tot de uitstroomvarianten Leraar / Tolk NGT. Naast deze continue aandacht voor NGT is er in beide programma's continue aandacht voor beroepsoriëntatie en beroepsvaardigheden. De oriëntatie en vaardigheden richten zich vanaf het begin van de bacheloropleiding op het beroep van leraar of tolk NGT. De modules worden in beide opleidingen aangevuld met stages. De studenten van de associate degree-opleiding gaan in het gehele tweede leerjaar voor een deel op stage. De studenten in de bacheloropleiding gaan na de Profileringsruimte in de laatste drie semesters voor een deel op stage. Aanvullend geven beide opleidingen continue aandacht aan algemene Studie en Beroepsvaardigheden (STB).

Samenhang tussen opleidingen en binnen de uitstroomvarianten van de bacheloropleiding

Het panel ziet een duidelijke samenhang tussen de opleidingen. De inhoud van de associate degree-opleiding is voor ruim vijftig procent vergelijkbaar met de eerste twee jaren van de bacheloropleiding. De STB en NGT modules komen met elkaar overeen en de modules Dovenstudies 1, Dovenstudies 2, Taalkunde 1 en Sociaal Bewust zijn onderdeel van beide opleidingen. Naast deze samenhang is de eigenheid van de associate degree-opleiding voor het panel ook duidelijk te herkennen door de continue aandacht voor de ontwikkeling van schrijftolkvaardigheden.

Het panel onderschrijft het onderscheid van twee uitstroomvarianten van de start van de bacheloropleiding. In de propedeuse en het tweede leerjaar zijn de modules van beide uitstroomvarianten voor 50 van de 60 EC per jaar gelijk aan elkaar. De verschillen bestaan uit de modules Onderwijskunde/Didactiek en Tekstanalyse bij de uitstroomvariant Leraar NGT en uit de modules Tolkvaardigheden 1 tot en met 4 voor de uitstroomvariant Tolk NGT. In het derde en vierde jaar zijn alle beroepsvaardigheden modules en de stages verschillend van elkaar.

Deeltijdvariant bacheloropleiding

De bacheloropleiding kent naast de voltijdse variant een deeltijdvariant. Het curriculum van de deeltijdvariant is gelijk aan de voltijdse variant. De opleiding heeft het onderwijsaanbod afgestemd op de deeltijdstudenten omdat zij de studie veelal combineren met werk en/of zorgtaken. De contactmomenten zijn over het algemeen 's avonds geroosterd. De

deeltijdstudenten volgen de modules meer via weblectures en bij de STB-modules is er geen aanwezigheidsplicht, zodat het aantal contacturen beperkter is dan bij de voltijdse variant.

De verhouding tussen het aantal deeltijd- en voltijdstudenten is gemiddeld genomen één op drie. De bacheloropleiding onderscheidt drie groepen studenten; Leraar NGT voltijd, Tolk NGT voltijd en Leraar/Tolk NGT deeltijd. Het panel vindt het begrijpelijk dat om praktische redenen het onderwijs aan deze groepen zoveel mogelijk is gescheiden. Studenten geven bovendien aan dat samenvoegen bij kleine studentenaantallen aanleiding geeft voor ontevredenheid. Het panel is het eens met het streven van de opleiding om deeltijdstudenten zoveel mogelijk afzonderlijk te bedienen.

Onderwijskundige en inhoudelijke kenmerken

De onderwijskundige en inhoudelijke kenmerken van de curricula sluiten aan bij de onderwijsvisie van Hogeschool Utrecht. De kernelementen van deze onderwijsvisie zijn; onderwijs in co-creatie met de beroepspraktijk, stimuleren van het onderzoekend vermogen, regie over het leerproces en een didactiek die is gericht op samenwerking, ervarend leren en blended onderwijs.

Het panel constateert dat beide opleidingen vanaf de start goed inzicht geven in de beroepspraktijk. Bovendien zijn beide propedeuses qua vorm, inhoud en studiebelasting een goede afspiegeling van de hoofdfase. Studenten krijgen op deze wijze een goede indruk van het beroep waarvoor ze worden opgeleid en een goed beeld van het vervolg van de opleiding. Bovendien reflecteren studenten gedurende de gehele opleiding in de lintmodule algemene Studie en Beroepsvaardigheden op hun eigen handelen binnen de context van de studie en de toekomstige beroepspraktijk. Het panel vindt het zeer terecht dat de opleidingen hierbij aandacht schenken aan ondernemersvaardigheden omdat veel afgestudeerden als ZZP'er werkzaam zijn.

Kenmerkend is volgens het panel de nadruk die de opleidingen leggen op het kennismaken met de dovencultuur. In de modules als Dovenstudies 1, 2 en 3 raken studenten bekend met de dovencultuur en komt de dovengemeenschap specifiek aan de orde. Elk jaar organiseren studenten het Allerhandenfestival waarvoor dove gasten worden uitgenodigd. Daarnaast worden studenten gestimuleerd om aanvullend op de curricula deel te nemen aan activiteiten in de dovengemeenschap. Het IGT&D brengt de dovengemeenschap bewust binnen de opleidingen door dove docenten aan te stellen bij beide opleidingen. Ook zijn er in het onderwijs (van dove docenten) tolken aanwezig en is de uitstroomvariant Leraar NGT toegankelijk gemaakt voor dove studenten. Er zijn voorbereidingen gaande om ook de uitstroomvariant Tolk NGT open te stellen voor dove studenten. Het panel vindt dit een positieve ontwikkeling en constateert dat de opleidingen op een goede manier de studenten laten kennismaken met de dovencultuur en met de dovengemeenschap, ook al geven de opleidingen aan dat dit voortdurend een belangrijk aandachtspunt is.

De versterking van de vaardigheden in wat voor de meeste studenten de moedertaal zal zijn, krijgt grotendeels impliciet aandacht. Binnen de modules Taalkunde is expliciet aandacht voor spelling, maar de voor (schrijf)tolken nog veel belangrijkere ontwikkeling van een rijke woordenschat, inclusief een groot repertoire aan synoniemen, vaktermen, idiomatische uitdrukkingen en spreekwoorden en gezegdes zou in de ogen van het panel een grotere plek in het curriculum kunnen innemen, en ook expliciet getoetst moeten worden.

NGT-vaardigheden

De gebarentaalvaardigheid is een belangrijk onderdeel van de curricula. Studenten ondergaan aan het begin van de opleiding een onderdompelingsweek NGT. Tijdens deze week verloopt alle communicatie in NGT zodat studenten over de drempel worden geholpen om in NGT te communiceren. De voortgang in NGT-vaardigheden wordt aangegeven volgens het Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen (ERK). De descriptoren van dit referentiekader zijn recent door het lectoraat Dovenstudies nader uitgewerkt in leerdoelen voor de NGT-modules.

Het panel is van mening dat de opleidingen de leerlijn NGT duidelijk beschrijven en uitwerken. De continue aandacht aan NGT leidt in de associate degree-opleiding uiteindelijk tot het eindniveau A1+. Dit niveau komt overeen met het gevorderde niveau van basisgebruiker NGT. Het eindniveau van de bacheloropleiding is niveau B2. Dit niveau komt overeen met het gevorderde niveau van de onafhankelijke gebruiker van NGT. Door de profileringsruimte in het eerste semester van het derde leerjaar is er in dat semester geen aandacht voor NGT. Studenten geven aan dat de ontwikkeling in NGT-vaardigheden dan stilvalt en afhankelijk van de profileringskeuze zelfs wat achteruit gaat. Het onderhouden van de NGT-vaardigheden tijdens dit semester zou op een of andere manier gewenst zijn. De NGT-leerlijn sluit in beide opleidingen af met een module Nederlands ondersteund met Gebaren (NmG). Het panel is het eens met de visie van de opleidingen dat goede NGT-vaardigheden voorwaarde zijn om ook vaardig te kunnen zijn in NmG.

Onderzoeksvaardigheden

De opleidingen hebben een heldere onderzoekslijn opgezet waarbij de doelen per leerjaar duidelijk zijn geformuleerd. In beide opleidingen ontwikkelen studenten in het eerste jaar een onderzoekende basishouding en in het tweede jaar een kritische beroepshouding. Voor de associate degree-opleiding is dit de eindkwalificatie die volgens het panel klopt met het beroepsprofiel van de Schrijftolk. In de bacheloropleiding gaat de ontwikkeling door in het derde jaar tot een kritisch reflectieve beroepshouding en in het vierde jaar een innovatieve beroepshouding. Het panel vindt het terecht dat het onderzoek is ingebed in inhoudelijke modules waardoor de context altijd relevant is en merkt op dat bij de overgang van leerjaar drie naar de onderzoeksleerlijn vier soepeler mag verlopen.

Internationalisering

Internationalisering is vooral bij de bacheloropleiding aan de orde. De bachelor studenten kunnen in het semester Profileringsruimte buitenlandse ervaringen opdoen. Jaarlijks gaan vier tolkstudenten naar het gerenommeerde National Technical Institute for the Deaf van het Rochester Institute for Technology in de Verenigde Staten, waarmee de opleiding een preferent partnerschap is aangegaan. Daarnaast gaan studenten incidenteel naar andere buitenlandse instituten en ontvangen de opleidingen studenten uit Noorwegen, UK, Finland en Hongarije.

Begeleiding

De opleidingen besteden op een goede manier aandacht aan een zorgvuldige intake van studenten die zich willen aanmelden voor de opleiding. Tijdens open dagen en meeloopdagen is de belangstelling doorgaans groot. Naast een studiekeuzecheck nemen aankomende studenten

deel aan een carrousel van activiteiten en is er een matchingsgesprek om ze goed te begeleiden naar de juiste studiekeuze. Eenmaal gestart met de opleiding voldoet de begeleiding ook goed; elke student krijgt een studieloopbaanbegeleider (SLB'er) toegewezen. De SLB'er verzorgt onderwijs in studievaardigheden en houdt regelmatig individuele gesprekken met studenten over de studievoortgang. De stagebegeleiding voldoet ook goed; studenten krijgen een begeleider die individueel en in groepen studenten begeleid tijdens de stage.

Docenten

Het panel stelt vast dat de grootte van het docententeam voldoet. In totaal zijn 34 mensen werkzaam voor beide opleidingen samen en bedraagt de totale aanstellingsomvang 21,4 FTE. Het aantal studenten per FTE komt bij deze grootte op ruim 16 studenten per FTE.

Uit het docentenoverzicht blijkt dat er in het team meer dan voldoende deskundigheid en ervaring in de beroepspraktijk aanwezig is. Relatief veel docenten zijn afkomstig uit de beroepspraktijk en zijn gedeeltelijk werkzaam in de beroepspraktijk. In de afgelopen jaren hebben veel docenten een masterdiploma gehaald, ruim negentig procent van de docenten is master gekwalificeerd. De professionalisering is daarnaast gericht op de Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheden (BDB). Bij de BDB-scholing ligt de prioriteit bij de Basis Kwalificatie Examinering (BKE). Voor het einde van studiejaar 2018-2019 zullen tachtig procent van de docenten BKE-gecertificeerd zijn en zullen vijf docenten het Seniotraject Kwalificatie Examinering (SKE) hebben doorlopen.

Aanvullend dienen de NGT-vaardigheden van alle medewerkers van het IGT&D minimaal op niveau A2 te zijn. De NGT-vaardigheden maken onderdeel uit van de HRM-cyclus Resultaat Gericht Waarderen. Naast deze individuele trajecten vindt er groepsscholing plaats zoals 'Ontwikkelingsgericht werken voor SLB'ers' en 'Motiveren kan je leren'. Het team organiseert minimaal drie keer per jaar een teamdag waarbij ze onderdelen van de curricula bespreken en er aandacht is voor professionalisering.

Opleidingsspecifieke voorzieningen

De opleidingsspecifieke voorzieningen zijn volgens het panel van een uitstekend niveau. Door de aanwezigheid van tolken is het onderwijs volledig toegankelijk voor slechthorende en dove studenten. De faciliteiten voldoen ruimschoots. Onderwijsondersteunend materiaal is voldoende beschikbaar. NGT is een visuele taal, beide opleidingen maken in het onderwijs en bij het toetsen intensief gebruik van videomateriaal. De opleidingen beschikken over twee goed uitgeruste talenpractica en een (opname)studio waar lesmateriaal en toetsen worden gemaakt of opgenomen. Daarnaast kunnen studenten camera's gebruiken en zijn er smart boards en virtual reality-brillen aanwezig. De opleidingen beschikken ook over materiaal dat de wereld van de doof-blinde inzichtelijk maakt. De associate degree-opleiding beschikt over een schrijftolklokaal voor het onderwijzen in schrijftolkvaardigheden

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

Beide opleidingen ontvangen voor deze standaard het oordeel **voldoet**. De toetsing sluit qua vorm en inhoud goed aan bij de te toetsen competenties. De opleidingen hebben een toetsprogramma opgesteld waardoor er een goed overzicht is en er per toets duidelijk de relaties met de leerdoelen en competenties is gelegd. Typerend voor de zorgvuldige toetsing is de toetsing van het eindniveau op meerdere momenten en aan de hand van meerdere toetsen. Voor een goed overzicht van de afronding gebruiken de opleidingen het programma Onstage, wat het panel betreft is dit een prima ondersteuning om het overzicht te houden op de stand van zaken voor studenten en docenten. De beoordelingen zijn in beide opleidingen voldoende uitgewerkt. Bij de associate degree-opleiding is volgens het panel het gebruiken van de beoordelingsmatrixen en de formulieren bij de afronding in ontwikkeling. De opleidingen laten zien dat ze goed in staat zijn om verbeteringen door te voeren en dat de borging van de toetskwaliteit voldoet. De examencommissie is goed benaderbaar voor studenten en docenten en vervult haar rol op een goede manier.

Onderbouwing

Toetsbeleid

Het panel stelt vast dat de opleidingen beschikken over een duidelijk uitgewerkt toetsbeleid dat aansluit op het toetskader van Hogeschool Utrecht. Volgens het toetsbeleid dient toetsing het leren te stimuleren en te faciliteren zodat studenten de eindkwalificaties en het beoogde niveau behalen. Voor elke opleiding en voor beide uitstroomvarianten van de bacheloropleiding is een toetsprogramma opgesteld volgens de richtlijnen van het toetsbeleid. De toetsprogramma's geven de relatie aan tussen alle toetsen en de opleidingscompetenties. Voor het beschrijven van de competentieontwikkeling hanteren de opleidingen de taxonomie van Dreyfus. Deze taxonomie heeft het uitgangspunt dat een professional door ervaring zich ontwikkelt naar een hoger expertiseniveau. Volgens het panel is aan de hand van deze taxonomie de relaties tussen curricula van de associate degree, bachelor en master duidelijk aangegeven. De competentieontwikkeling gaat van 'beginner' in de propedeuses naar 'gevorderde' bij afronding van de associate degree en in het tweede en derde jaar van de bachelor naar 'competent' in het vierde jaar van de bacheloropleiding.

Toetsuitvoering

De toetsprogramma's vormen de basis van de toetsuitvoering. Per toets is de relatie met opleidingscompetenties gelegd en uitgewerkt in leerdoelen met indicatoren. Het panel vindt dat de toetsprogramma's een goed overzicht geven. Het panel is van mening dat de leerdoelen die volgens de taxonomie van Bloom duidelijk zijn geordend en goed bijdragen aan de toetsuitvoering. Het panel constateert dat de toetsmatrixen en beoordelingsformulieren nog

ontbreken in de toetsprogramma's. Als deze worden toegevoegd is dat volgens het panel waardevol voor het toetsoverzicht.

Van de toetsen die behoren tot de afstudeerfase zijn per competentie de eindkwalificatie, indicatoren en de relatie met de Dublin descriptoren gegeven. De toetsprogramma's van de Leraar NGT en Tolk NGT laten zien dat alle competenties zowel bij de 'Afronding' als bij de laatste stage eindniveau worden getoetst. Het toetsen van het eindniveau in de associate degree-opleiding vindt voor alle competenties plaats aan de hand van de praktijkstage met de begeleide intervisie. Aanvullend wordt de tolktechnische competentie met een snelheidstoets vastgesteld.

Het panel heeft per opleiding meerdere representatieve assessments bestudeerd en toetsen ingezien. Het panel vindt dat de assessments goed voldoen en dat de beoordelingen duidelijk zijn opgesteld. Het panel heeft drie assessments bestudeerd. Van de associate degree-opleiding is het assessment Schrijftolkvaardigheden 6 bestudeerd waarin de schrijftolkvaardigheden tijdens een vergadering worden getoetst. Van de uitstroomvariant Leraar NGT is de toets Nederlandse Gebarentaal/Didactiek uit het derde leerjaar bestudeerd en van de uitstroomvariant Tolk NGT de toets Tolkvaardigheden 7 uit het vierde jaar de bachelor. Aanvullend zijn schriftelijke toetsen ingezien, zoals de toetsen van de NGT-vaardigheidsmodules die bestaan uit lexicontoetsen, afzientoetsen, en leerwegaafhankelijke NGT Functional Assessments (NFA).

De Instituutsbrede Expertgroep Toetsen en Beoordelen (IETB) ondersteunt de opleidingen en hun docenten bij de toetsuitvoering. Deze expertgroep onderzoekt de toetskwaliteit, ondersteunt docenten bij de toetsontwikkeling en uitvoering en adviseert de opleidingen over de toetskwaliteit. Het panel stelt vast dat de opleidingen aan de hand van deze adviezen goed de verbeteringen doorvoeren en dat de opleidingen planmatig werken aan deskundigheidsbevordering en scholing.

Uit onderzoek van de expertgroep blijkt dat de afstemming tussen leerlijnen kan worden geoptimaliseerd. Naar aanleiding van deze constatering gaan de opleidingen de leerdoelen herzien zodat de afstemming tussen leerlijnen verbetert. Het panel leidt hieruit af dat de opleidingen goed in staat zijn om verbeteringen in de toetsing door te voeren. Naar aanleiding van de bestudeerde eindwerken heeft het panel enkele suggesties om de kwaliteit verder te verbeteren. Bij de afronding van de bacheloropleiding kunnen de competenties duidelijker worden gekoppeld aan de beoordelingscriteria die op de beoordelingsformulieren worden vermeld. Bij de afronding van de associate degree-opleiding kunnen de beoordelingen aan inzicht winnen als consequent de beoordelingsmatrix van de begeleide intervisie wordt toegepast en als de rubriek van de stagebeoordeling meer wordt betrokken bij de toelichting van de scores.

Borging kwaliteit toetsing

Het panel stelt vast dat de borging goed is ingericht en dat de examencommissie adequaat de kwaliteit van toetsing borgt. Er zijn heldere procedures afgesproken met het opleidingsmanagement en de taakverdeling tussen de expertgroep en examencommissie is duidelijk. Verder valt op dat de examencommissie goed bereikbaar is voor studenten en de jaarverslagen laten zien dat de examencommissie goed haar taken kan verrichten. De samenwerking met het management van de opleiding is goed, de communicatielijnen zijn kort en goed ingericht zodat de borging goed kan plaatsvinden.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleidingen ontvangen voor deze standaard het oordeel **voldoet**. De afstudeerprogramma's van beide opleidingen zijn volgens het panel goed ingericht. Ze zijn relevant voor het beroepenveld en adequaat voor het vaststellen van de eindkwalificaties. Uit de afstudeerdossiers van de associate degree-opleiding blijkt dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd en dat afgestudeerden beschikken over de basiskwalificaties van een schrijftolk. De afstudeerdossiers van de bacheloropleiding tonen volgens het panel ook aan dat afgestudeerde studenten startbekwaam voor leraar of tolk NGT. Het beroepenveld is positief over het functioneren van afgestudeerden, ze voldoen aan de basiskwalificaties van de beoogde beroepen. Alumni van de bacheloropleiding geven aan dat het praktijkgerichte onderzoek van de Afronding nuttig is voor de oriëntatie op de beroepspraktijk. Door het praktijkgerichte onderzoek ontwikkelen ze een netwerk in de dovensgemeenschap. Het beroepenveld geeft aan dat afgestudeerden van beide opleidingen beschikken over de basiskwalificaties die nodig zijn voor de schrijftolk, leraar NGT of tolk NGT.

Onderbouwing

Afstudeerprogramma

Het panel vindt het afstudeerprogramma van beide opleidingen relevant voor het beroepenveld en adequaat voor het vaststellen van de eindkwalificaties. Bij de associate degree-opleiding bestaat het afstudeerprogramma uit een snelheidstoets voor typevaardigheid van minimaal 500 tekens per minuut en uit de laatste praktijkstage inclusief begeleide intervisie. De professionele vaardigheden en het professioneel handelen in de praktijk worden volgens het panel door dit afstudeerprogramma goed vastgesteld. Voor deze opleiding geldt aanvullend dat afgestudeerden minimaal beschikken over het taalniveau NGT A1+.

Het afstudeerprogramma van de bacheloropleiding bestaat uit de Afronding waarmee het onderzoekend vermogen van de student wordt getoetst en uit een stage waarmee het professioneel handelen in de praktijk wordt getoetst. Afgestudeerde studenten beschikken minimaal het NGT-taalniveau B2. Voor de uitstroomvariant Leraar NGT is het B2 niveau voorwaarde voor de stage in het laatste semester. De uitstroomvariant Tolk NGT kent deze voorwaarde niet omdat de laatste stage start aan het begin van het vierde leerjaar en de stage meer verspreid over het vierde jaar plaatsvindt. De uitstroomvariant overweegt wel om dezelfde NGT-voorwaarde in te voeren.

Producten van afgestudeerden

In de afgelopen twee jaren zijn in totaal 19 associate degree studenten en 85 bachelor studenten afgestudeerd. Zoals in de voorgaande hoofdstukken is aangegeven komen de opleidingen

inhoudelijk deels met elkaar overeen en vindt de borging van de gerealiseerde kwaliteit plaats door dezelfde examencommissie. Het panel heeft daarom acht afstudeerdossiers van de associate degree-opleiding en elf afstudeerdossiers van de bacheloropleiding beoordeeld.

Het afstudeerdossier van de associate degree-opleiding bestaat uit het stageverslag met de begeleide intervisie en de toets van 500 tekens per minuut met de bijbehorende beoordelingen. De representatieve selectie is gemaakt aan de hand van het stagecijfer. Uit de beoordeelde dossiers blijkt volgens het panel duidelijk dat studenten de beoogde eindkwalificatie realiseren. Het panel concludeert dat afgestudeerden beschikken over de basiskwalificatie van een beginnende schrijftolk. De beoordelingen van de stage inclusief begeleide intervisie worden summier toegelicht. Een meer uitgewerkte toelichting op de beoordeling kan volgens het panel het inzicht in het oordeel verbeteren, waarbij ook een beschrijving van de scores het inzicht kan verbeteren.

Het afstudeerdossier van de bacheloropleiding bestaat uit de scriptie die behoort tot de Afronding, het stageverslag inclusief begeleide intervisie en de beoordelingen van de scriptie presentatie en eindbeoordeling. Van de elf bestudeerde afstudeerdossiers behoren er vijf tot de uitstroomvariant Leraar NGT en zes tot de variant Tolk NGT. De steekproef is genomen aan de hand van het cijfer voor de Afronding. De beoordeelde producten zijn volgens het panel vakinhoudelijk relevant; ze laten zien dat studenten in voldoende mate kunnen reflecteren op hun functioneren. Het niveau in professioneel handelen dat studenten bereiken in de stage voldoet volgens het panel meer dan gemiddeld. Ten aanzien van de Nederlandse taalvaardigheid pleit het panel voor expliciete eindkwalificaties voor schrijftolken en NGT-tolken in lijn met de aanbeveling die is gemaakt bij standaard 2.

Het onderzoek van de Afronding leidt ertoe dat studenten zich begeven in de dovengemeenschap en dat zij door het onderzoek een waardevol netwerk ontwikkelen. Studenten waarderen dit zeer en vinden dit een waardevol onderdeel van het afstudeerprogramma. Het panel is van mening dat de afstudeerdossiers laten zien dat de studenten startbekwaam zijn en dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd. De beoordelingen van de Afronding zijn zeer uitvoerig toegelicht en geven veel inzicht over de beoordeling.

Het panel beoordeelt de invulling van de Afronding op basis van de beoordeelde scripties en het overzicht met titels als regelmatig te theoretisch, te abstract en/of te taalkundig van aard. De bestudeerde onderwerpen verkennen de grenzen van de kennis waar de professional over kan beschikken, maar zelden de vaardigheden. Het panel is positief over het inrichten van projectgroepen die onderzoeksvragen uit het beroepenveld uitwerken in opdrachten voor de Afronding. Tijdens een afstudeermarkt kunnen studenten zich inschrijven bij een projectgroep en gaan ze een onderdeel van de onderzoeksvraag uit de praktijk onderzoeken. Een voorbeeld hiervan is de vraag van het bemiddelingsbureau Tolknet over de behoefte aan een online feedback systeem voor verrichte tolkdiensten. Een projectgroep heeft deze vraag uitgewerkt in meerdere praktijkgerichte onderzoeken die door studenten individueel worden uitgewerkt. Volgens het panel versterkt deze werkwijze de samenwerking met het beroepenveld is de Afronding relevanter voor de beroepspraktijk.

Functioneren van afgestudeerden

Afgestudeerden van beide opleidingen gaan voor een belangrijk deel als ZZP-er aan de slag. Alumni geven aan dat ze kunnen voldoen aan de basiskwaliteiten die het beroepenveld van hen verwacht. De NGT-vaardigheden voldoen in de basis aan het gewenste niveau en verdere ontwikkeling vindt plaats in de beroepspraktijk. Hierbij is er een duidelijk verschil tussen de leraar en tolk NGT. De beginnende leraar NGT geeft les aan mensen met een lager NGT-niveau en ontwikkelt al docerend deze taalvaardigheid. De beginnende tolk NGT dient direct goed aan te kunnen sluiten bij de specifieke situatie en omstandigheden van de tolkopdracht. Net afgestudeerde tolken beginnen daarom doorgaans met de minder complexe opdrachten en ontwikkelen of specialiseren zich in de eerste jaren na het afstuderen.

Het beroepenveld geeft aan dat afgestudeerden over het algemeen beschikken over een voldoende basisniveau en dat ze startbekwaam zijn. Afgestudeerden ontwikkelen zich in de eerste jaren na de opleiding sterk in een bepaalde richting of context. Vooral het stemtolken heeft enige tijd en ontwikkeling nodig. De eindkwalificatie B2 voor NGT is wat het panel betreft wat aan de lage kant om gebarentaal te kunnen vertalen naar spraak. Voor het stemtolken is zowel een voldoende niveau van de NGT-vaardigheid als de Nederlandse taalvaardigheid van belang. Het panel is van mening dat binnen de bacheloropleiding het NGT niveau B2 op basis van de beschikbare tijd het maximaal haalbare is. Ontwikkelmogelijkheden zijn er volgens het panel in de Nederlandse taalvaardigheid door de gewenste ontwikkeling duidelijker te beschrijven in de opleidingen.

Eindoordeel over de opleidingen

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel Ba-opleiding Leraar / Tolk NGT	Oordeel Ad-opleiding Schrijftolk
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoet	Voldoet

Het panel oordeelt positief over beide opleidingen en alle standaarden van beide opleidingen voldoen aan de basiskwaliteit. De opleidingen zijn uniek in Nederland en de beoogde leerresultaten zijn in goed overleg met belangenorganisaties voor doven en slechthorenden opgesteld. Het panel merkt op dat de opleidingen de beoogde leerresultaten goed afstemmen met het beroepenveld.

De opleidingen combineren het aanleren van een nieuwe taal, de Nederlandse Gebarentaal, met het leren van het beroep van leraar, tolk of schrijftolk en vormen door deze combinatie een behoorlijke uitdaging voor studenten.

De opleidingen zijn goed opgezet en er zijn duidelijke leerlijnen opgesteld zoals voor Nederlandse Gebarentaal, Tolkvaardigheden, Taalvaardigheden, Onderzoekvaardigheden en de Stages. Er is relatief veel aandacht voor een goede oriëntatie vooraf, zodat aankomende studenten de juiste studiekeuze maken en met de juiste verwachtingen aan de studie beginnen. De opleidingen zijn goed vormgegeven. De leeromgevingen zijn uitdagend en het leerproces wordt uitstekend ondersteund door de opleidings specifieke voorzieningen zoals de opnamestudio, de talenpractica en het schrijftolklokaal. De studenten worden goed begeleid en door de opleiding en docenten uitdrukkelijk uitgenodigd om zich te begeven binnen de dovengemeenschap. Bovendien brengen de opleidingen de dovengemeenschap bewust binnen de opleidingen door meerdere activiteiten binnen en buiten de curricula. De betrokken docenten hebben hierbij een belangrijke rol. De toetsing is adequaat en de toetsen passen qua vorm en inhoud goed bij de te toetsen competenties.

De beoordeling van de eindkwalificaties gebeurt in de bacheloropleiding uitgebreid en gedetailleerd, bij de associate degree-opleiding is de beoordeling voldoende en zijn verbeteringen in de uitvoering mogelijk. Alumni geven aan dat na afronding verdere ontwikkeling nodig is in het beroep als schrijf- of stemtolk. Typerend voor het beroep is het zelfstandig en individueel opereren, waarbij zelfkennis en zelfinzicht belangrijk zijn voor de verdere ontwikkeling en specialisatie in een bepaald deelgebied. De opleidingen geven een solide basis en meer dan voldoende mogelijkheden voor deze professionele ontwikkeling na het afstuderen.

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding Leraar / Tolk Nederlandse Gebarentaal en van de bestaande associate degree-opleiding Schrijftolk van Hogeschool Utrecht als **positief**.

Sterke punten en verbeterpunten

Algemeen

Sterke punten

- De verankering van de opleidingen binnen de Nederlandse samenleving en de dovengemeenschap.

Standaard 1

Sterke punten:

- Het structurele contact met het beroepenveld zodat het werkveld sterk is betrokken bij de opleidingen
- De goede uitwerking van de beroepsprofielen in competenties en in concrete leerdoelen voor beide opleidingen.

Verbeterpunten

- Expliciteer de beoogde Nederlandse taalvaardigheid voor beide opleidingen

Standaard 2

Sterke punten

- Beide opleidingen besteden veel aandacht aan de Dovencultuur.
- De docenten zijn zeer deskundig, bevlogen en stimuleren de studenten.
- De opleidingsspecifieke voorzieningen, zoals opnamestudio, en VR brillen, zijn zeer goed voor beide opleidingen

Verbeterpunten

- Verbeter de scheiding tussen voltijd- en deeltijdstudenten bij het volgen van bepaalde modules van de bacheloropleiding.
- Verbeter de overgang van de onderzoeksleerlijn van jaar 3 naar jaar 4 kan voor de bacheloropleiding.

Standaard 3

Sterke punten

- De borging van de toetsing door de examencommissie in samenwerking met de IETB.
- De examencommissie is goed benaderbaar voor de studenten van beide opleidingen.
- Beide opleidingen toetsen het eindniveau op meerdere momenten

Verbeterpunten

- Koppel de beoordelingscriteria op het beoordelingsformulier van de Afronding duidelijker aan de competenties.
- Pas de beoordelingsmatrix bij de begeleide intervisie consequent toe en betrek de rubriek van de stagebeoordeling meer bij de toelichting van de scores.

Standaard 4

Sterke punten

- De afstudeerdossiers tonen aan dat studenten van beide opleidingen de beoogde eindkwalificaties realiseren, wat ook door het beroepenveld zeer sterk wordt bevestigd.
- Het afrondende onderzoek zorgt ervoor dat studenten een netwerk ontwikkelen in de dovensgemeenschap

Verbeterpunten

- Vergroot de relevantie van het afrondende onderzoek voor de beroepspraktijk, door onderzoeksvragen uit het beroepenveld te halen zoals bij de projectgroepen.

Bijlagen

Bijlage 1 Bezoekprogramma 24 april 2019

Tijdstip	Thema	Deelnemers
9.00-09.30	Presentatie door opleiding,	<ul style="list-style-type: none"> • Managementteam: directeur teamleider teamleider
9.30-11.00	Materiaalbestudering door panel	Panel
11.00-11.45	Gesprek afstuderen	<ul style="list-style-type: none"> • Studenten (4x): jaar 4 voltijd leraar NGT, jaar 4 voltijd Tolk, jaar 4 voltijd tolk, jaar 2 schrijftolk. • Examinatoren (4x): stage B tolk, NGT niveau B2, stage B schrijftolk, Stage C leraar NGT • Scriptiebegeleider(1x) • Alumni (2x): leraar NGT, Tolk NGT • Afronding (2x): 2 docenten
11.45-12.30	Gesprek onderwijs leeromgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Studenten(10x): voltijd leraar jaar 2, deeltijd tolk jaar 1, voltijd tolk jaar 4, voltijd leraar jaar 4, voltijd tolk jaar 4, voltijd leraar jaar 4, voltijd leraar en tolk jaar 3, voltijd leraar jaar 2, voltijd schrijftolk jaar 2, voltijd leraar jaar 1
12.30-13.15	Gesprek onderwijs leeromgeving	<ul style="list-style-type: none"> • docenten/examinatoren (10x):
13.15-14.00	Lunch inclusief overleg panel	Panel en anderen apart
14.00-14.30	Gesprek borging (interne commissies)	<ul style="list-style-type: none"> • Examencommissie: voorzitter, vice voorzitter, lid (2x) • Instituutsbrede Expertgroep Toetsen en Beoordelen (IETB): Voorzitter, lid (2x)
14.45-15.30	Gesprek functioneren studenten en afgestudeerden in de praktijk	<ul style="list-style-type: none"> • Alumni (3x): Tolk NGT, schrijftolk (2x) • Beroepenveldcommissie (3x): vertegenwoordiger NSDSK, vertegenwoordiger Pento, vertegenwoordiger Kentalis + alumna Leraar, Vertegenwoordiger UVA,
15.30-16.00	Rondleiding: TP, schrijftolklokaal, Studio, 4013 Opnames, 4001 (kast met DB-spullen), VR-brillen	
16.00-16.30	Gesprek opleidings-Management	<ul style="list-style-type: none"> • Managementteam: directeur teamleider teamleider
16.30-17.15	Beoordelingsoverleg	Panel
17.15-17.45	Laatste gesprek en terugkoppeling bevindingen	Managementteam, examencommissie, IETB, medewerkers, evt. studenten/alumni/externen

Bijlage 2 Bestudeerde documenten

Zelfevaluatie bacheloropleiding leraar / tolk Nederlandse Gebarentaal (NGT) en associate degree-opleiding schrijftolk
Studiegids bacheloropleiding leraar/tolk Nederlandse Gebarentaal 2018-2019
Bijlage cursusomschrijvingen studiegids bacheloropleiding leraar/ tolk Nederlandse Gebarentaal 2018-2019
Studiegids associate degree-opleiding schrijftolk2018-2019
Bijlage cursusomschrijvingen studiegids associate degree-opleiding schrijftolk 2018-2019
Onderwijs en Examenregeling HU 2018-2019 alle opleidingen
Overzicht docententeam bachelor en Ad opleidingen IGT&D (11 maart 2019)
De waarde(n) van weten, Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 2015 – 2025
Onze wereld van morgen, HU onderwijsvisie
Herziening organisatie en beoordeling van de afronding.
Afronding; handleiding voor student
HU toetskader 2017
Dossier SKE Mariken van Bergen
Rapportage Onderzoek leerlijnen fase 1
Sign languages and the common European framework of reference for languages common reference level descriptions 2016
Auditrapport B leraar / tolk NGT en Ad Schrijftolk
Onderzoek naar eindniveau en toetsing Bacheloropleiding Leraar en tolk NGT
VS&C 6 Vooropleiding, studieresultaten & curriculum (IGT&D 2018)
Herijking van de afronding
Protocol verbeteren en verantwoorden van afstuderen in het hbo 2.0
Masterproef Nicoline de Pater
Basiskwalificaties onderwijzend personeel HU
Toetsbeleid IGT&D 2018-2022
Toetsprogramma bachelor Leraar NGT2018-2019
Toetsprogramma bachelor Tolk NGT 2018-2019
Toetsprogramma ad Schrijftolk 2018-2019
Toets STV6 tolken van vergadering
Toets Rollenspel; Grammatica, NGT, didactiek, leerjaar 3
Toets tolkvaardigheden 7, leerjaar 3.